

Werkmaterialen concepteindtermen voor leraren

Definitief conceptexamenprogramma
Duitse taal en cultuur
vmbo-kb

September 2026

Hoe te gebruiken?

- Op de A4-pagina's staan vier kaartjes met eindtermen.
- Print de A4-pagina's dubbelzijdig en op ware grootte. Bij voorkeur op stevig papier en in kleur.
- Lamineer de A4-pagina's eventueel.
- Snijd of knip de A4-pagina's volgens de richtlijnen in het printvoorbeeld (*zie volgende pagina*).
- Dit werkmateriaal kun je gebruiken in je vaksectie of in overleg met je team.

Meer tips hoe je de kaartjes kunt inzetten vind je op: Actualisatie examenprogramma's | SLO:
www.actualisatie-examenprogrammas.nl

Dit is een uitgave van:

SLO, in opdracht van het ministerie van OCW.

2026 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

www.actualisatie-examenprogrammas.nl

Instructies

- Print de A4-pagina's dubbelzijdig op ware grootte: zorg ervoor dat de printrichting op de lange zijde van het papier is ingesteld:

- Uitsnijden volgens de stippellijn in het voorbeeld op deze pagina.

Eindterm 2

De leerling gebruikt de Duitse taal op een creatieve en persoonlijke manier. (E)

Het gaat hierbij om:

- verwoorden van ideeën, gedachten, ervaringen en gevoelens;
- experimenteren met klanken, woorden en teksten en met verschillende stijlen;
- verkennen van verschillende creatieve vormen;
- verwoorden van gemaakte keuzes en eigen voorkeuren met betrekking tot inhoud en vorm.

slo / een doordacht curriculum dat doen we *samen*

3

Kaartjes definitieve conceptexamenprogramma's - sept. 2026

Eindterm 3

De leerling toont begrip van de inhoud van auditieve en audiovisuele bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- korte, eenvoudige, langzaam en helder gearticuleerde multimediale bronnen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en de belangrijkste informatie uit de bronnen.

slo / een doordacht curriculum dat doen we *samen*

5

Kaartjes definitieve conceptexamenprogramma's - sept. 2026

Eindterm 4

De leerling toont begrip van de inhoud van schriftelijke bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- korte, eenvoudige teksten van verschillende soorten en met verschillende doelen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en de belangrijkste informatie uit de bronnen.

slo / een doordacht curriculum dat doen we *samen*

7

Kaartjes definitieve conceptexamenprogramma's - sept. 2026

Eindterm 1

De leerling doet ervaring op met een rijk aanbod aan talige bronnen in het Duits op een passend taalniveau. (E)

Het gaat hierbij om:

- lezen van en kijken en luisteren naar informatieve en amuserende bronnen in verschillende vormen, in verschillende taalvariëteiten en over diverse thema's;
- verwoorden van de eigen lees-, luister- en kijkervaringen;
- laten zien wat de opgedane ervaringen hebben bijgebracht.

Eindterm 2

De leerling gebruikt de Duitse taal op een creatieve en persoonlijke manier. (E)

Het gaat hierbij om:

- verwoorden van ideeën, gedachten, ervaringen en gevoelens;
- experimenteren met klanken, woorden en teksten en met verschillende stijlen;
- verkennen van verschillende creatieve vormen;
- verwoorden van gemaakte keuzes en eigen voorkeuren met betrekking tot inhoud en vorm.

Eindterm 3

De leerling toont begrip van de inhoud van auditieve en audiovisuele bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- korte, eenvoudige, langzaam en helder gearticuleerde multimediale bronnen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en de belangrijkste informatie uit de bronnen.

Eindterm 4

De leerling toont begrip van de inhoud van schriftelijke bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- korte, eenvoudige teksten van verschillende soorten en met verschillende doelen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en de belangrijkste informatie uit de bronnen.

Te denken valt aan:

- een verwonderkaart maken over wat je heeft verbaasd of verrast in een afbeelding, serie, online tutorial, nieuwsbericht, blog, boek of tijdschrift;
- een Duitse versie van een bekende online game spelen en met scherm-afbeeldingen laten zien welke Duitse woorden je hebt geleerd;
- top drie maken met Duitse liedjes voor een dagtrip naar een Duitse stad waarbij je je keuzes toelicht in een introductie;
- een socialmediaprofiel maken van een bekend Duits persoon op basis van een interview, een website en foto's.

Te denken valt aan:

- korte eenvoudige instructiefilmpjes verwerken in een stappenplan en laten uitvoeren door klasgenoten;
- je mening geven over een filmpje of presentatie over sociale media, een bijbaantje, gezondheid of een vervolgopleiding;
- zoveel mogelijk beleefdheidsvormen opschrijven uit een dialoog in een filmscène, bijvoorbeeld in een paleis, een school of een bedrijf;
- kijken of luisteren naar een lied of film over vriendschap en een passende afbeelding zoeken of tekenen die de belangrijkste boodschap weergeeft;
- een ideale dagtrip plannen op basis van het weerbericht, reisinformatie en promotiefilmpjes van activiteiten en bezienswaardigheden.

Te denken valt aan:

- een moodboard maken dat past bij een gelezen of beluisterde fictie- of non-fictietekst;
- een couplet van een Duitstalig liedje omzetten naar een rap en deze voordragen;
- een fantasiedier ontwerpen door verschillende dieren te combineren en de Duitse namen van deze dieren erbij schrijven;
- reclame maken voor je favoriete culturele voorwerp uit een Duitstalig land: overtuig de klas dat dit voorwerp een plek verdient in het klassenmuseum.

Te denken valt aan:

- de regels van een speurtocht, online game of quiz begrijpen en toepassen;
- in groepjes de belangrijkste informatie uit eenvoudige Duitstalige beroeps-gerichte teksten, zoals e-mails, vacatures en productinformatie, samenvatten op een poster of slide;
- advieskaartjes maken op basis van aanbevelingen in teksten over gezondheid, reizen of vrijetijdsbesteding;
- feiten en meningen onderscheiden door middel van kleurmarkeringen in socialmediaberichten;
- belangrijke gebeurtenissen uit een verhaal koppelen aan passende emoticons en kernwoorden.

Eindterm 5

De leerling spreekt in het Duits, afgestemd op doel, publiek en context. (B)

Het gaat hierbij om:

- kort en in eenvoudige bewoordingen beschrijven van concrete en eenvoudige, alledaagse zaken;
- inzetten van passend taalgebruik en geschikte communicatievorm;
- gebruiken van zeer elementaire uitdrukkingen.

Eindterm 6

De leerling voert gesprekken in het Duits, afgestemd op doel, gesprekspartners, context en medium. (B)

Het gaat hierbij om:

- mondelinge interactie over zeer vertrouwde basisbehoeften;
- uitwisselen van elementaire persoonlijke en feitelijke informatie in informele sociale contacten;
- afstemmen van taalgebruik en non-verbale communicatie op socioculturele gebruiken;
- gebruiken van zeer elementaire uitdrukkingen.

Eindterm 7

De leerling schrijft in het Duits, afgestemd op doel, publiek, context en medium. (B)

Het gaat hierbij om:

- uitwisselen van informatie in korte en eenvoudige, schriftelijke informele en formele interactie over zeer vertrouwde basisbehoeften;
- afstemmen van taalgebruik op socioculturele gebruiken;
- gebruiken van zeer elementaire uitdrukkingen.

Eindterm 8

De leerling verkent de relatie tussen het Duits en andere talen. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van overeenkomsten en verschillen op klank- en woordniveau tussen het Duits en andere talen die de leerling kent;
- laten zien hoe overeenkomsten en verschillen tussen Duits en andere talen helpen bij het leren en begrijpen van het Duits.

Te denken valt aan:

- jezelf kort voorstellen met naam en woonplaats;
- een vlog maken over het eigen dagelijks leven, zoals school, werk en hobby's;
- een voorwerp uit een hobby of sport beschrijven door de vorm en de kleur ervan te benoemen;
- een korte, eenvoudige, ingestudeerde mededeling doen of instructie geven, zoals hoe laat de lunch wordt geserveerd.

Te denken valt aan:

- een zelfverzonnen voorwerp beschrijven voor een klassikaal raadspel;
- een bericht schrijven in een groepschat over een leuke film;
- menuvoorkeuren doorgeven op een bestelsite;
- een eenvoudig formulier invullen om je aan te melden voor een evenement;
- korte positieve en negatieve reacties plaatsen op online berichten.

Te denken valt aan:

- eenvoudige vragen stellen en beantwoorden over leeftijd, woonplaats en land van herkomst, school, studie of beroep;
- iemand uitnodigen om mee te gaan naar een voorstelling;
- bespreken waar en op welk tijdstip je verwacht wordt bij een afspraak met vrienden;
- met iemand bespreken wat je graag eet en drinkt of juist niet, en uitleggen waarom (niet);
- met een gesprekspartner bespreken welke muziek, films en games je wel en niet leuk vindt.

Te denken valt aan:

- bij het nazeggen van woorden de klanken markeren die anders zijn dan in je eigen taal of lastig uit te spreken zijn;
- een Duits liedje vergelijken met hetzelfde liedje in een andere taal en met kleuren aangeven welke woorden daardoor makkelijker te begrijpen zijn en welke juist niet.

Eindterm 9

De leerling verkent passende aanpakken voor het leren van Duits nu en in de toekomst. (E)

Het gaat hierbij om:

- oriënteren op effectieve aanpakken en strategieën voor het leren van Duits;
- experimenteren met strategieën om taalverschillen te overbruggen;
- experimenteren met aanpakken die helpen bij het leren van Duits voor nieuwe opleidings- en beroepscontexten;
- laten zien hoe je Duits effectief kunt leren zonder formele instructie.

Eindterm 10

De leerling verkent het eigen en andermans meertalige repertoire en de rol van het Duits daarin. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van de relatie tussen het eigen meertalige repertoire en de eigen identiteit;
- verkennen hoe het Duits van Duitstalige sprekers kan verschillen;
- ervaren hoe het eigen meertalige repertoire bij kan dragen aan succesvolle communicatie in het Duits.

Eindterm 11

De leerling verkent de mogelijkheden en beperkingen van digitale middelen bij het leren van en communiceren in een vreemde taal. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen hoe digitale middelen de internationale communicatie beïnvloeden;
- experimenteren met de mogelijkheden van verschillende digitale middelen;
- verkennen wat de beperkingen zijn van het gebruik van digitale middelen;
- laten zien welke digitale middelen de persoonlijke voorkeur hebben en waarom.

Eindterm 12

De leerling gebruikt ervaringen, interesses en kwaliteiten bij de eigen loopbaanontwikkeling. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van de rol van vakspecifieke kennis en vaardigheden in de samenleving;
- oriënteren op sectoren, beroepen en vervolgopleidingen waarin kennis over en beheersing van het Duits een rol kunnen spelen;
- deelnemen aan activiteiten die bijdragen aan het verkennen van interesses, kwaliteiten en mogelijkheden;
- reflecteren op opgedane ervaringen, indien relevant voor de eigen oriëntatie op studie en beroep.

Te denken valt aan:

- samen met klasgenoten een postermuur maken met taalleerstrategieën van voorgaande jaren: welke werken het beste per leerling;
- in carrouselvorm oefenen met diverse hulpstrategieën om verschillen in taalniveau te overbruggen, zoals gebruikmaken van standaardzinnen, vertaalapps, meertaligheid en gebaren;
- een situatie uit een Duits filmpje naspelen die aansluit bij de vervolgopleiding, zoals een klant helpen aan de balie, het aanmelden van een Duitse patiënt of onderdelen bestellen;
- een survivalboekje maken met manieren waarop je Duits kunt leren of bijhouden zonder docent.

Te denken valt aan:

- een tijdlijn maken van persoonlijke ervaringen met de Duitse taal en met emoticons aangeven hoe deze ervaringen voelden: is er een patroon;
- Duitstalige accenten koppelen aan de juiste regio door deze in te kleuren op een kaart van Europa;
- een plaatje in het Duits beschrijven aan een klasgenoot en blijven doorpraten door andere talen te gebruiken wanneer een woord niet bekend is.

Te denken valt aan:

- een tekst via een vertaalapp van het Nederlands naar het Duits en weer terug naar het Nederlands vertalen en kijken of betekenissen veranderen;
- in een leercircuit opdrachten uitvoeren met digitale leermiddelen, zoals een online woorddoefenprogramma, digitale taalleerapps en AI-chatbots, om te ervaren hoe deze helpen om Duits te leren;
- feedback vragen aan een AI-chatbot op een zelfgeschreven tekst, bijvoorbeeld over woordkeuze, spelling en tekstopbouw, en bruikbare feedback toepassen;
- chatberichten bekijken en markeren welke woorden leiden tot miscommunicatie;
- een keuzeposter maken van je favoriete digitale communicatiemiddelen, zoals chatprogramma's, online platforms en AI-tools, en laten zien wanneer je welk middel gebruikt.

Te denken valt aan:

- een fotocollage maken van plekken waar je Duits tegenkomt: wat laat dit zien over de aanwezigheid van het Duits in Nederland;
- een klassikale brainstorm houden over studies en beroepen waarbij Duits een rol speelt: waarom is Duits hierbij handig;
- ervaren wat je leuk vindt, waar je goed in bent en wat je nog wilt leren als het gaat om het Duits;
- een toekomstkaart maken over hoe Duits jou later kan helpen, bijvoorbeeld bij werk, een opleiding, reizen of contact met andere mensen.

Eindterm 13

De leerling doet ervaring op met verschillende vormen van fictie in de Duitse taal. (E)

Het gaat hierbij om:

- fictie uit verschillende contexten;
- uitdagende inhoud en toegankelijk taalniveau, waar nodig met ondersteuning van ver- en hertalingen, ondertiteling en verkorte versies;
- verwoorden van de eigen lees-, luister- en kijkervaringen;
- verwoorden van de eigen keuzes aan de hand van relevante voorbeelden.

Eindterm 14

De leerling toont inzicht in inhoud en context van fictie en verkent de relatie met de eigen context. (H)

Het gaat hierbij om:

- vormen van fictie die oorspronkelijk in het Duits zijn geschreven of gemaakt, waar nodig met ondersteuning van ver- en hertalingen, ondertiteling en verkorte versies;
- beschrijven van herkenbare thema's, verhaallijnen en kenmerken van personages en hun ontwikkeling;
- verbanden leggen tussen inhoud en context van een fictiewerk en de eigen leefwereld en ervaringen.

Eindterm 15

De leerling toont inzicht in cultuurgebonden aspecten in bronnen in relatie tot gebieden waar Duits een voertaal is. (B)

Het gaat hierbij om:

- herkennen en beschrijven van tradities, gebruiken en maatschappelijke verschijnselen in bronnen of in voorwerpen;
- conclusies trekken over de betekenis van culturele kenmerken in nieuwe bronnen;
- vergelijken van deze culturele kenmerken met de eigen ervaringen en standpunten.

Eindterm 16

De leerling onderscheidt cultuurgebonden aspecten in communicatie in het Duits en reflecteert op hoe deze de communicatie beïnvloeden. (H)

Het gaat hierbij om:

- kennismaken met cultureel bepaalde normen en gewoonten in diverse vormen van input en in diverse situaties;
- beschrijven hoe verschillen in gewoonten en gebruiken de communicatie in dagelijkse, opleidings- en beroepssituaties kunnen beïnvloeden;
- relateren van de waargenomen culturele kenmerken aan eigen ervaringen en opvattingen;
- verwoorden hoe je stereotypering en misverstanden in de eigen communicatie kunt voorkomen.

Te denken valt aan:

- personages en gebeurtenissen uit een Duitstalig verhaal of Märchen bespreken, via een sterrensysteem beoordelen in hoeverre deze realistisch zijn, en je scores vergelijken met klasgenoten;
- in een gesprek de eigen mening geven over hoe een personage in een film op een gebeurtenis reageert en wat jij in een vergelijkbare situatie zou doen;
- woorden uit een eenvoudig Duitstalig gedicht verzamelen in een woordwolk en het woord toevoegen dat het thema weergeeft;
- het silhouet van een personage uit een Duitstalig verhaal of Märchen tekenen en daarbinnen met steekwoorden het uiterlijk, de gevoelens en de acties van het personage aangeven;
- een filmklapper tekenen of invullen voor de drie belangrijkste scènes in een film of serie - met de scène-naam, wat er gebeurt en waarom dit een sleutelmoment is.

Te denken valt aan:

- een visitekaartje maken van je favoriete personage uit een verhaal met de naam, een afbeelding en steekwoorden die aangeven wat het personage bijzonder maakt;
- een leuke Duitstalige videoclip zoeken en in eenvoudige woorden vertellen aan een klasgenoot waarom de beelden en de muziek goed bij elkaar passen;
- een wie-ben-ik-spel spelen waarbij de naam van een personage uit een Duitstalig verhaal of Duitstalige film met een sticky note op het hoofd is geplakt;
- een Duitstalige playlist samenstellen van drie nummers uit verschillende genres voor de soundtrack voor een verhaal of korte film, en kort toelichten waarom het passend is;
- het silhouet van een personage uit een Duitstalig verhaal of Märchen tekenen, en daarbinnen met steekwoorden het uiterlijk, de gevoelens en de acties van het personages aangeven.

Te denken valt aan:

- uitzoeken in welke klas je in Duitsland zou zitten en wat de gedragsregels zijn, en in een korte schrijfofdracht vertellen hoe je je zou aanpassen aan een Duitse school;
- een Duitstalige kookvideo bekijken, het recept met ingrediënten en bereidingsstappen noteren en aangeven of het gerecht ook in Nederland bekend is;
- voor situaties zoals een gesprek met een leraar, baas of vriend aangeven of je Sie of du gebruikt en kort uitleggen waarom;
- een korte Duitstalige sportreportage bekijken, deze vergelijken met Nederlandse sportverslaggeving en bespreken wat het meest opvalt;
- verschillen tussen begroetingen in Duitsland en Nederland onderzoeken en drie tips formuleren om misverstanden bij een eerste ontmoeting te voorkomen.

Te denken valt aan:

- een cultureel paspoort maken voor een Duitstalig land met onderdelen zoals eten en school, en per onderdeel beschrijven wat opvalt en hoe dit verschilt van Nederland;
- culturele kenmerken in een reclamespot, muziekvideo of socialmediavideo benoemen en op een werkblad aangeven waarom deze passen bij het cultuurgebied;
- aan de hand van een documentaire of vlog het dagelijks leven van jongeren bespreken in tweetallen en dit vergelijken met de eigen leefwereld;
- foto's van typische gebouwen of straten uit een Duitstalig land vergelijken met de eigen omgeving en de overeenkomsten en verschillen verwerken in een digitale collage, met korte Duitstalige toelichtingen.